

RAPPORT 80

Prospectie met ingreep in de bodem aan de Goedestraat te Meerbeek (Kortenberg).

Onderzoek uitgevoerd in opdracht van de familie Lelièvre-Michiels.

Elke Wesemael
December 2009

ARON-RAPPORT 80

PROSPECTIE MET INGREEP IN DE BODEM AAN DE GOEDESTRAAT TE KORTENBERG

ONDERZOEK UITGEVOERD IN OPDRACHT VAN
DHR. EN MEVR. LELIEVRE - MICHIELS

Elke Wesemael

Sint-Truiden
2009

Colofon

ARON rapport nr 80 - Prospectie met ingreep in de bodem aan de Goedestraat te Kortenberg. Onderzoek uitgevoerd in opdracht van Dhr. en Mevr. Lelièvre - Michiels

Opdrachtgever:	Dhr. en Mevr. Lelièvre - Michiels
Projectleiding:	Elke Wesemael
Uitvoering veldwerk:	Elke Wesemael, Natasja De Winter, Marjolein Deceuninck, Marjolijn De Puydt, Elke Mertens, Hilde Robert, Kwinten Vandenbussche, Edgard Gaens en Jo Thomassen
Auteurs:	Elke Wesemael, Joris Steegmans en Elke Mertens
Bijdragen:	/
Foto's en tekeningen:	ARON bvba (tenzij anders vermeld)

*Op de teksten, foto's en tekeningen geldt een auteursrecht. Gelieve ons de wens om gebruik te maken van de teksten of illustraties schriftelijk over te maken op info@aron-online.be
Zonder voorafgaandelijke schriftelijke toestemming van ARON bvba mag niets uit deze uitgave worden verveelvoudigd, bewerkt, en/of openbaar gemaakt door middel van web-publicatie, druk, fotocopie, microfilm of op welke andere wijze ook.*

ARON bvba

Archeologisch Projectbureau
Diesterstraat 44, bus 201
3800 Sint-Truiden
www.aron-online.be
info@aron-online.be
tel/fax: 011/72.37.95

© ARON bvba, Archeologisch projectbureau, 2009

Inhoudstafel

Inleiding

1. Het onderzoeksgebied	1
1.1 Algemene situering.....	1
1.2 Historische achtergrond.....	2
1.3 Vroeger archeologisch onderzoek.....	4
2. Het archeologisch onderzoek	6
2.1 Doelstelling.....	6
2.2 Verloop.....	6
2.3 Methodiek.....	6
3. Onderzoeksresultaten	7
3.1 Bodemopbouw.....	7
3.2 Gaafheid van het terrein.....	7
3.3 De archeologische sporen.....	8
3.4 De vondsten.....	9
3.5 Conclusie.....	9
4. Aanbevelingen	9

Bibliografie

Bijlagen

- Bijlage 1: Administratieve gegevens
- Bijlage 2: Lijst met afkortingen
- Bijlage 3: Fotolijst
- Bijlage 4: Sporenlijst
- Bijlage 5: Vondstenlijst
- Bijlage 6: Overzichtsplan

Inleiding

Naar aanleiding van de geplande bebouwing van een terrein aan de Goedestraat te Kortenberg, achtte het Agentschap R-O Vlaanderen, Onroerend Erfgoed van de Vlaamse Overheid een prospectie met ingreep in de bodem noodzakelijk. Op basis van dit proefsleuvenonderzoek kan na evaluatie van de onderzoeksresultaten eventueel tot een archeologische opgraving besloten worden.

Het proefsleuvenonderzoek werd uitgevoerd op 17-11-2009 door het archeologisch projectbureau ARON bvba uit Sint-Truiden in opdracht van de Dhr. en Mevr. Lelièvre - Michiels. Hiervoor werd door ARON bvba een vergunning voor prospectie met ingreep in de bodem aangevraagd bij het Agentschap R-O Vlaanderen - Onroerend Erfgoed. Deze vergunning werd toegekend (dossiernummer 2009/321) op naam van Elke Wesemael op 01/11/2009.

1. Het onderzoeksgebied

1.1 Algemene situering

Het onderzoeksgebied situeert zich ca. 1 km ten noordoosten van het centrum van Meerbeek en omvat het perceelsnummer 15b (Kadaster Kortenberg, 3^e afdeling, sectie B). Het terrein (TAW 35m) beslaat een oppervlakte van 1250 m² en is gelegen langs het 'Pachthof der Zeven Slapers' aan de Goedestraat (Fig. 1). Het projectgebied bevindt zich op ca. 500 m ten zuiden van de steenweg Brussel-Leuven, ter hoogte van Meerbeek. Het terrein daalt in noordwestelijke richting tot aan de Molenbeek, die zich op ca. 250 m ten westen en ten noordwesten van het onderzoeksgebied bevindt. In oostelijke en zuidoostelijke richting stijgt het landschap vrij sterk tot een hoogte van ca. 92 m TAW.

Fig. 1: Kleurenorthofoto met aanduiding van het projectgebied. Schaal 1:5000 (bron: AGIV).

Het te prospecteren gebied is volgens de bodemkaart een bebouwde zone, waardoor op basis van de bodemkaart niet kan achterhaald worden welke bodem er zich bevindt. De omliggende terreinen worden bodemkundig gekenmerkt door een droge leembodem met textuur B horizont (Aba) en een matig natte leembodem zonder profiel (Adp) (Fig. 2). Het onderzoeksgebied was tot voor de bodemingreep een braakliggend terrein.

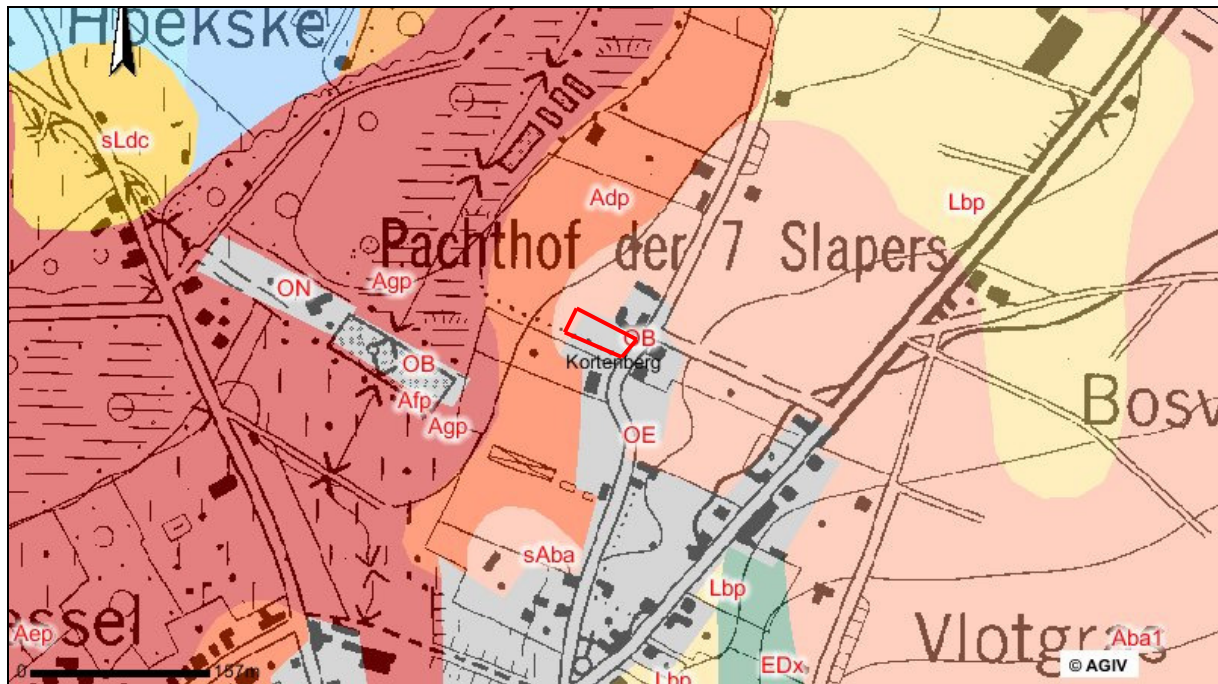

Fig. 2: Topografische bodemkaart met aanduiding van het onderzoeksgebied. Schaal 1:5000 (bron: AGIV).

1.2 Historische achtergrond

Volgens de kabinetskaart van de Oostenrijkse Nederlanden, opgenomen op initiatief van graaf de Ferraris (1771-1778), was het onderzoeksgebied in die periode in gebruik als landbouwgrond. De locatie van het onderzoeksgebied is vrij exact te bepalen, aangezien het 'Pachthof der Zeven slapers' reeds op deze kaart vermeld staat onder de naam 'C. de Seven Slapers' (Fig. 4). De Goedestraat, waaraan het projectgebied gelegen is, werd in die periode geflankeerd door een bomenrij. Ook de gemeente Meerbeek, op de Ferrariskaart aangeduid als 'Meerbeke', de Molenbeek en de steenweg Brussel-Leuven zijn reeds zichtbaar op de kaart (Fig. 3).

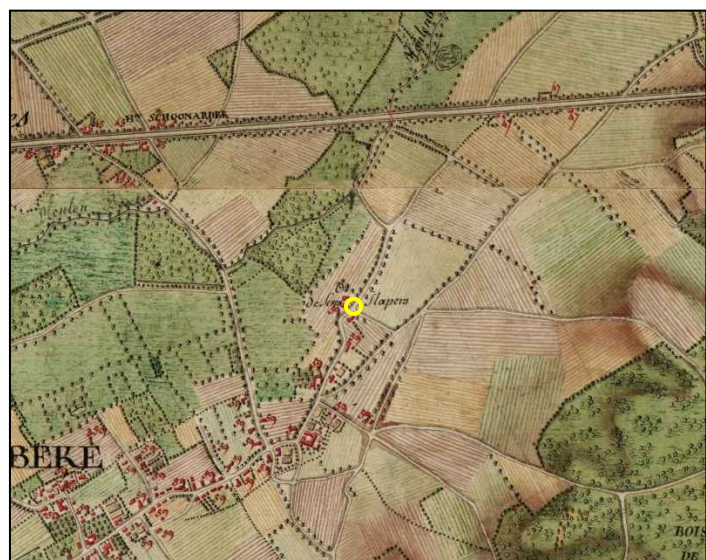

Fig. 3: Detail uit de kabinetskaart van de Oostenrijkse Nederlanden met aanduiding van het prospectiegebied (Bron: Koninklijke Bibliotheek van België).

Het pachthof van de Zeven Slapers in de Goedestraat te Kortenbergh was een inkomen voor het Godshuis van de Heilige Drievuldigheid in Leuven¹. Dit Godshuis werd gesticht door Jan Keynoghe, schepenen van Leuven, in 1437. In 1460 schonk hij het pachthof aan het Godshuis voor het onderhoud van zeven bejaarden. In de hieropvolgende eeuwen bleef het pachthof bestaan en op het einde van de 17e en in het begin van de 18e eeuw was het pachthof belangrijk voor de schapenteelt. De schuur was één van de grootste uit de streek. Het pachthof was tot voor enkele jaren bewoond².

Het woon- en stalgedeelte stond met de zijgevel naar de Goedestraat gericht. De schuur en de paardenstallen vormden een L-vormig blok tegen de straat. Opmerkelijk is de asymmetrische schuur met rondbooginrijpoort³ (Fig. 5).

Fig. 4: Detailopname van het pachthof uit de kabinetskaart van de Oostenrijkse Nederlanden (Bron: Koninklijke Bibliotheek van België).

Fig. 5: Zicht op het 'Pachthof van de Zeven Slapers' aan de straatzijde (Bron: Jos Verhoogen - Erfgoedhuis Kortenbergh)

¹ F. MAES, *Meerbeek en zijn verleden. Eigen Schoon en De Brabander*, 1960.

² H. Vannoppen, *De geschiedenis van Meerbeek, de baronie tussen de Tomme en de Burcht*, 1979, p. 46-74.

³ H. Vannoppen, *Honderd Kortenberghse gebouwen. Op stap door tien eeuwen verleden*. Boek en vorm, 1999, p. 129-130.

Op de Kadasterkaart van Philippe Christian Popp (1805-1879) vertoont het pachthof een L-vormig gedeelte en een langwerpig woongedeelte dat met de korte zijde aan de Goedestraat gelegen is. De rode kronkellijn op de kaart is de Molenbeek. Het noorden bevindt zich op deze kaart onderaan rechts (Fig. 6).

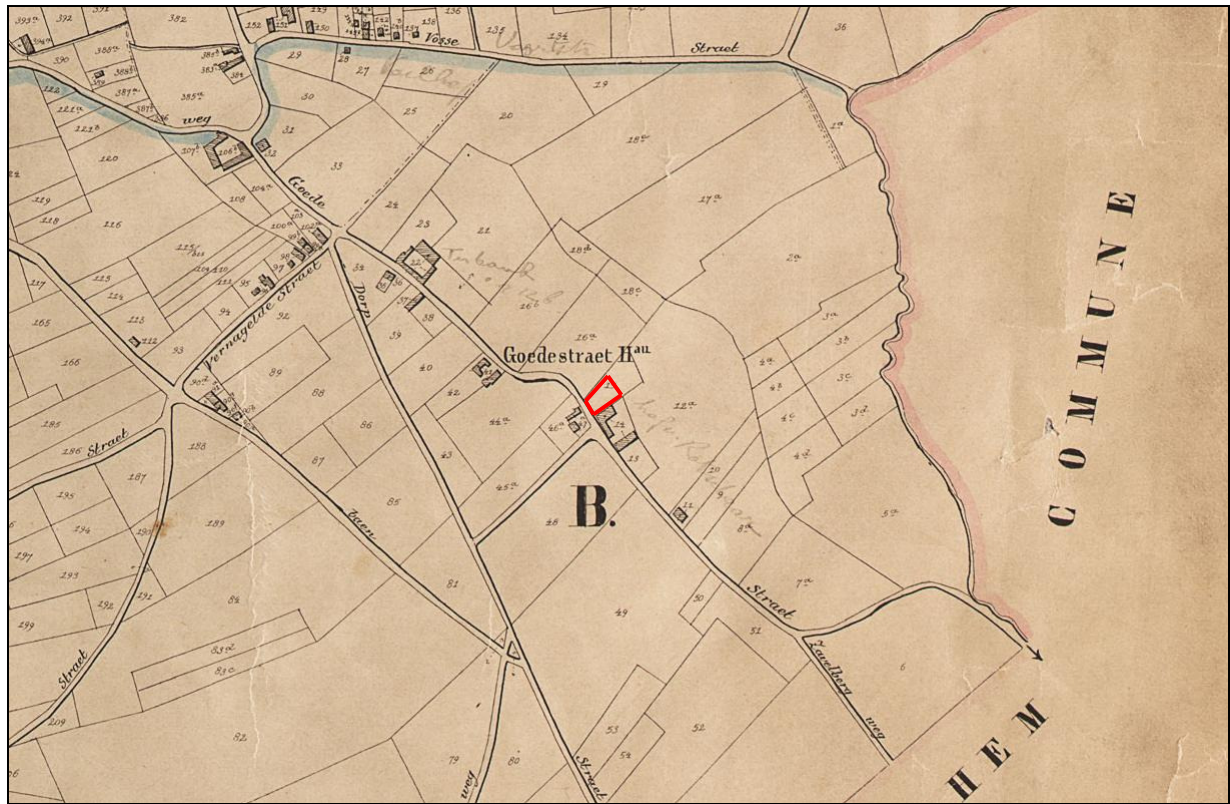

Fig. 6: Detailopname van de Kadasterkaart van Popp met aanduiding van het onderzoeksgebied (Bron: Koninklijke Bibliotheek van België).

1.3 Vroeger archeologisch onderzoek

Van het projectterrein zelf zijn geen archeologische vondsten bekend. In de onmiddellijke omgeving werden echter wel een aantal archeologische vondsten gedaan. Zo staat het Pachthof van de Zeven Slapers, gelegen langs het projectgebied, vermeld in de Centrale Archeologische Inventaris (CAI-nr. 1729). Aan de overzijde van de Goedestraat werden in 2001 een aantal lithische artefacten aangetroffen, bestaande uit fragmenten van een gepolijste bijl en afslagen (CAI-nr. 3646). In een straal van ca. 400m rondom het onderzoeksterrein werden op verschillende plaatsen nog meer lithische artefacten teruggevonden, bestaande uit afslagen, klingen, schrabbers en fragmenten van een gepolijste bijl (CAI-nr. 3644, 3645). Ca. 250 m ten zuidoosten van het onderzoeksgebied loopt de Bergstraat, een weg die als een Romeinse secundaire weg (*diverticulum*) wordt beschreven (CAI-nr. 2123) (Fig. 7). Ca. twee kilometer ten zuidoosten van de site aan de Goedestraat sluit dit *diverticulum* aan op wat vermoedelijk het tracé is van de Romeinse heirbaan die vanuit Tienen over Leuven naar Elewijt liep (CAI-nr. 4153).

Tijdens en na de uitvoering van deze prospectie met ingreep in de bodem werd op het terrein dat aan de andere zijde grenst aan het Pachthof van de Zeven Slapers een vlakdekkende opgraving uitgevoerd. Deze vond plaats van 20-10-2009 tot en met 20-11-2009 en werd eveneens uitgevoerd door ARON bvba. Op basis van de resultaten uit deze opgraving kan geconcludeerd worden dat zich aan de andere zijde van het pachthof vanaf de 11de eeuw een bewonings- en activiteitsite bevond. De activiteiten lijken in de volle middeleeuwen overwegend te hebben bestaan uit de productie van ruw ijzer uit ijzeroerschollen⁴. In de late middeleeuwen worden deze activiteiten opgegeven op het

terrein, en werd er een klein gebouw, vermoedelijk een aanhorigheid bij het pachthof, gebouwd. Hoewel de functie van dit gebouw niet duidelijk is, lijkt de meest voor de hand liggende hypothese dat het een rol speelde in de landbouwactiviteiten van het pachthof.

In de gemeente Kortenbergh, deelgemeente Erps-Kwerps, werd in het najaar van 2004 een noodopgraving uitgevoerd op een terrein dat in vogelvlucht 3,8 km van het onderzoeksterrein aan de Goedestraat gelegen is, een meerperiodensite opgegraven. Het onderzoek werd uitgevoerd in een samenwerkingsverband tussen het Vlaams Instituut voor het Onroerend Erfgoed (VIOE) en de Gemeente Kortenbergh, en leverde onder andere een inzicht op in de vroeg- en volmiddeleeuwse bewoning van de vallei van de Weesbeek. Gezien de aard van de vondsten op de site Kortenbergh – Goedestraat vormt dit recent gepubliceerde onderzoek erg interessant vergelijkingsmateriaal. Op het terrein dat voor 7000 m² vlakdekkend kon worden onderzocht werd een deel van een volmiddeleeuwse nederzetting en bijhorende activiteitenzone aangetroffen. Een opmerkelijke vondst betrof een 10de eeuwse pottenbakkersoven. Verdere vondsten wezen op weefactiviteiten en metaalbewerking. De nederzetting werd op basis van het aardewerk gedateerd van het midden van de 11de eeuw tot het midden van de 12de eeuw. Deze opgraving was de eerste die een ruimer inzicht kon bieden in de landelijke bewoning van het Brabants leemplateau tijdens de volle middeleeuwen⁵.

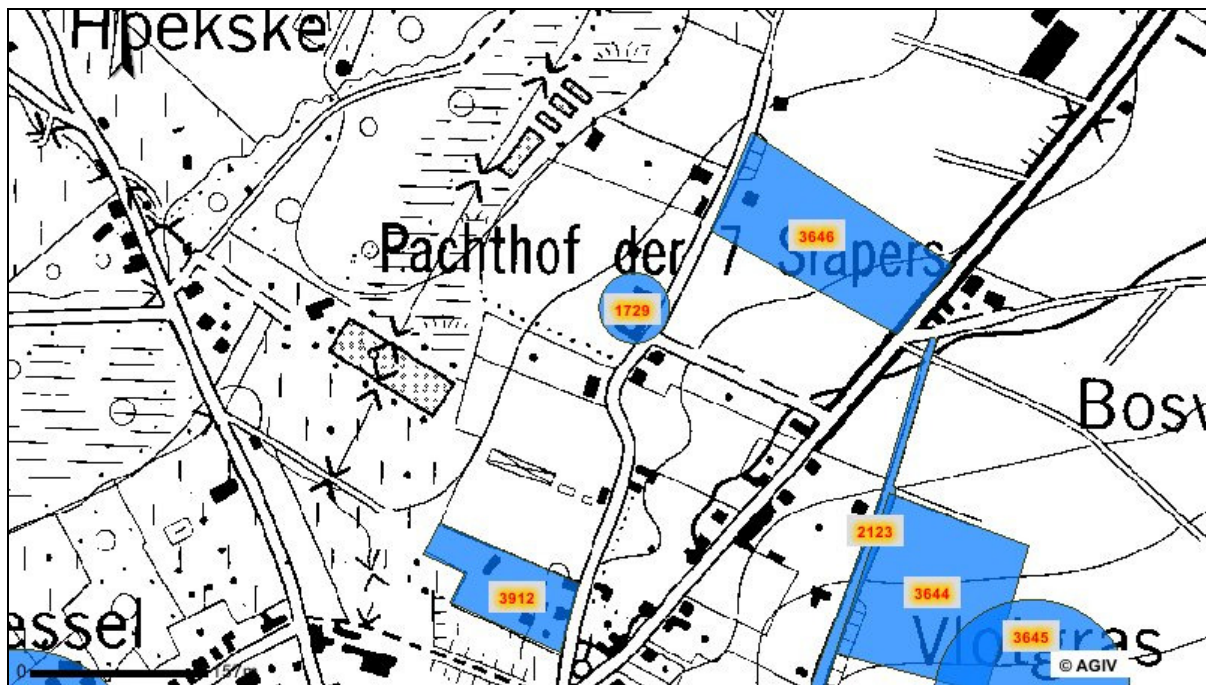

Fig. 7: Detail uit de Centrale Archeologische Inventaris met aanduiding van de omliggende vindplaatsen. Het onderzoeksgebied is in rood aangeduid. Schaal 1:5000 (bron: AGIV).

⁵ HOORNE J. et. al. (2009) *Archeologisch noodonderzoek te Erps-Kwerps-Villershof* (Relicta. Archeologie, Monumenten- en landschapsonderzoek in Vlaanderen, 4) Brussel, p. 23-80.

2. Het archeologisch onderzoek

2.1 Doelstelling

De opdracht bestond uit het uitvoeren van een prospectie met ingreep in de bodem. Het doel van dergelijk onderzoek is het opstellen van een rapport dat een ruimtelijke en inhoudelijke analyse maakt van mogelijk aanwezige archeologische resten op het onderzoeksterrein. Op basis van dit eindrapport en in combinatie met de door de bouwheer opgemaakte bouwplannen, kan het terrein al dan niet archeologie-vrij worden verklaard, de inrichting van het terrein eventueel worden bijgestuurd, of kan een onderbouwde selectie van de bedreigde en te onderzoeken zones worden opgemaakt.

Fig. 8 : Overzicht van de sleuven vanuit de noordoostelijke hoek van het terrein (Foto: ARON bvba)

Conform de bijzondere voorwaarden aan de vergunning opgelegd door R-O Vlaanderen bestond het veldwerk uit de evaluatie van het gebied door middel van het aanleggen van drie proefsleuven in de bebouwbare zone van het terrein (van ca. 1250 m²). Dit komt neer op een te onderzoeken oppervlakte van ongeveer 270 m².

2.2 Verloop

Voorafgaandelijk aan het archeologisch onderzoek werd bij het Agentschap R-O Vlaanderen – Onroerend Erfgoed een vergunning aangevraagd voor een prospectie met ingreep in de bodem en het gebruik van een metaaldetector. Deze vergunning, met dossiernummer 2009/321, werd op 4 november 2009 afgeleverd op naam van Elke Wesemael. Aan deze vergunning was ook een vergunning tot het uitvoeren van een archeologische controle met metaaldetectie gekoppeld eveneens op naam van Elke Wesemael.

Het onderzoek, in opdracht van dhr. en mevr. Lelièvre - Michiels, stond onder leiding van projectverantwoordelijk Elke Wesemael en werd op het terrein uitgevoerd tussen 17 en 20 november 2009 door Elke Wesemael en Hilde Robert. ARON bvba voorzag voor de uitvoering in een kraan met machinist (Grondwerken Edgard Gaens bvba) en een landmeter (Landmeting Pieters bvba).

2.3 Methodiek

Het onderzoeksgebied had een totale oppervlakte van 1250 m². Op het terrein werden twee parallelle zuidoost-noordwest georiënteerde proefsleuven aangelegd met een breedte van ca. twee meter, een lengte van ca. 47 meter en een diepte van 30-60 cm (*Bijlage 6*). Afwijkend van de 'Bijzondere Voorwaarden' werden twee sleuven aangelegd met een tussenafstand van 7 à 8 meter. Na in acht neming van een veiligheidszone van 8 à 10 meter naast de hoge en in slechte staat verkerende schuur van het pachthof, die op de perceelsgrens geplaatst is, en het in acht nemen van de wettelijk verplichte afstand voor graafwerken vanaf een perceelscheiding, bleek niet genoeg ruimte tussen beide aangelegde sleuven over te blijven om nog een derde exemplaar uit te voeren (slechts 7 meter waarop de storthoop van sleuf 1 reeds gelegen was). Deze proefsleuven hadden een totale lengte van 95 meter en een oppervlakte van ca. 170 m², goed voor een steekproef van 14%.

Alle geattesteerde sporen werden doorlopend genummerd, beschreven en gefotografeerd. Na registratie werden de sporen en de inplanting van de sleuven door de landmeter ingemeten. Van elk spoor werd de hoogte TAW genoteerd. Alle vaststellingen die tijdens het onderzoek werden gedaan, werden bijeengebracht in een databank die een foto-, sporen- en vondstenlijst bevat. De veldtekeningen en dagrapporten werden gedigitaliseerd.

3. Onderzoekresultaten

3.1 Bodemopbouw

De bodemkaart duidde het te prospecteren gebied als een bebouwde zone aan en gaf geen informatie over de bodemopbouw. De omliggende terreinen worden bodemkundig wel gekenmerkt door een droge leembodem met textuur B horizont (Aba) en een matig natte leembodem zonder profiel (Adp). De bodem bleek op het meest oostelijke deel van de onderzoekslocatie enigszins gecompacteerd te zijn. De oorzaak hiervoor kan hier gezocht worden in de witloofteelt, met een constante verwarming van de bodem onder de tunnels en de handmatige oogst.

In de sleufprofielen was onderaan de B-horizont zichtbaar met daarop een donkere historische bouwvoor van ca. 10 cm. Bovenaan bevond zich een dik pakket van humusrijke aarde, variërend van ca. 30-40 cm in het westen tot ca. 50-60 cm in het oosten van het terrein (Fig. 11).

3.2 Gaafheid van het terrein

Het bovenste pakket bouwvoor werd vermoedelijk in recente tijden opgebouwd door het aanvullen van losse bovengrond voor de witloofteelt. Toen het pachthof nog bewoond en in de tuinbouw actief was werd op de gronden rond de hoeve cichorei geteeld, waaruit vroeger het witloof in koude teelt van het licht werd afgeschermd door de cichoreiwortels met een laag losse natte grond van het licht af te schermen. In recentere tijden (na WO II) werd veelvuldig overgeschakeld op verwarmde teelt waarbij het witloof in tunnels werd gekweekt (Fig. 10). Sporen hiervan werden op het onderzoeksterrein waargenomen, o.a. een stookoventje voor witlooftunnels (Fig. 9).

← Fig. 9 : Stookoventje voor witlooftunnels (Foto : ARON bvba)

↑ Fig. 10 : Historische witloofteelt in verwarmde tunnels.
Rechts op de foto staat een oventje.

3.3 De archeologische sporen

In proefsleuf 1 werden drie kuilen teruggevonden. Allen kunnen in verband gebracht worden met artisanale metaalbewerking. Zo werden in alle kuilen verbrande leem en metaalslakken teruggevonden. Kuil 1.3 werd geïdentificeerd als een afvalkuil met resten van een ijzeroer smeltoventje (Fig. 11). Deze bevindingen sluiten aan bij de resultaten van een vlakopgraving, eveneens uitgevoerd door ARON bvba, die op hetzelfde ogenblik aan de noordelijke zijde van het pachthof doorging. Ook daar ging het over een activiteitenzone met sporen van metaalbewerking die gesitueerd kan worden in de volle middeleeuwen. (Fig. 12).

Fig 11 : Afvalkuil met resten van een ijzeroer smeltoventje (Foto : ARON bvba)

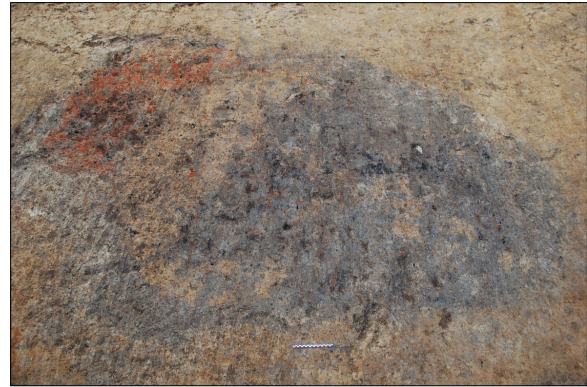

Fig. 12 : Sporen van een gelijkaardige kuil met ovenresten op een nabijgelegen terrein (Opgraving KO-09-GO) (Foto : ARON bvba)

Tijdens de middeleeuwen werd metaal op zelfvoorzienende wijze geproduceerd. Eerst werd ijzererts opgegraven, verzameld en fijngeslagen (Fig. 13, 1-2-3). Daarna werd een oven opgebouwd in klei of leem (Fig. 13, 4). Bovenaan werd een opening voorzien om de benodigdheden aan te vullen en onderaan was er een luchtgat en een aftapgat. Deze laatste liep enigszins schuin om de silicaten te laten afvloeien. Deze afvalstoffen worden na stolling ook wel metaalslakken genoemd. De oven werd voorverwarmd en nadien volgeladen met houtskool en ijzererts (Fig. 13, 5). Na het stoken werd de oven opengebroken en het ruwe ijzer verwijderd (Fig. 13, 6), dit is nu klaar om te verwerken (Fig. 13, 8).⁶ De resten van de oven en de metaalslakken werden in de vrijgekomen stookkuil gedumpt (Fig. 13, 7).⁶

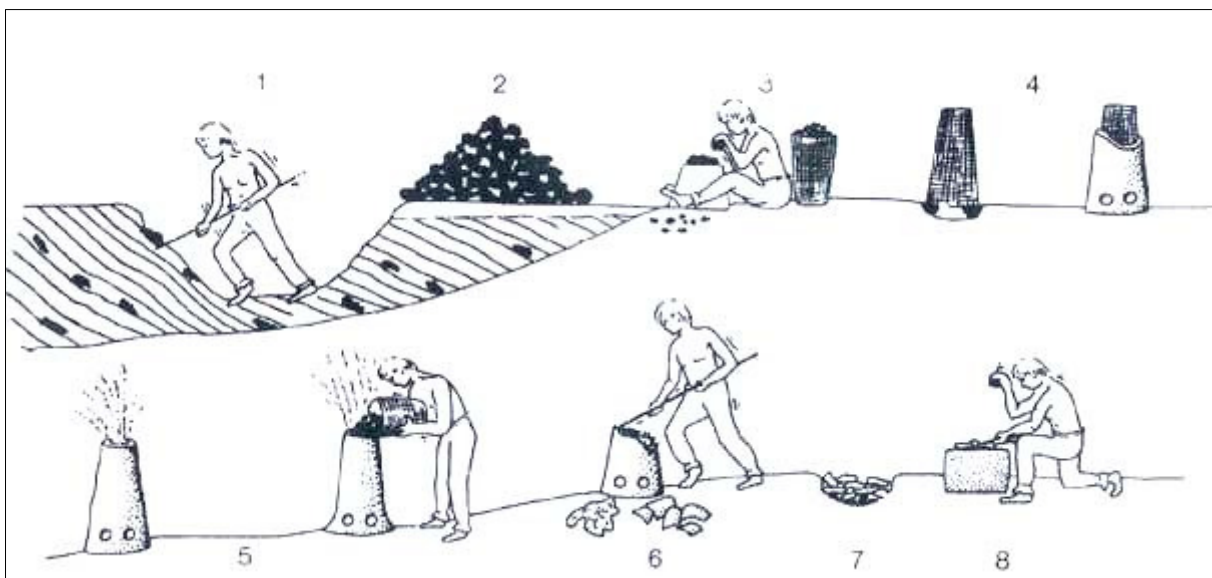

Fig. 13 : Schematische voorstelling van middeleeuwse ijzerproductie

⁶ ALINCK, E. (2005) *Ijzerwinning in midden- en oost-Nederland tijdens de middeleeuwen*, Nijmegen. <http://www.exo.science.ru.nl/bronnen/scheikunde/ijzerwinning.html>

In proefsleuf 2 werden vier kuilen, een muur en een opvullingslaag herkend. Twee kuilen (S2.4, S2.6) werden herkend als plantgaten waarbij baksteengruis dienst deed als drainagelaag en zijn een restant van de boomgaard die in de late 18de eeuw een onderdeel van het pachthof was. De muur was opgebouwd uit veldbrikken en grof gevoegd met kalkmortel. Deze methode werd ook gebruikt bij de oprichting van de schuur van het pachthof. Achter de muur was een opgevulde depressie welke vermoedelijk het restant van een vroegere vijver is. Deze denkplaatse wordt ondersteund door de aanwezigheid van een beekje of afwateringsgrachtje dat vanaf het pachthof vertrekt naar de westelijk gelegen Molenbeek.

3.4 De archeologische vondsten

Eén enkele kuil (S1.3), geïdentificeerd als een afvalkuil met resten van een ijzeroer smeltoventje, werd gecoupeerd en leverde een aantal archeologische vondsten op. Het betrof een totaal van 23 metaalslakken van diverse grootte. Er werden geen andere artefacten gerecupereerd.

3.5 Conclusie

Op 17 november 2009 werd door ARON bvba aan de Goedestraat te Meerbeek (Kortenbergh), in opdracht van dhr. en mevr. Lelièvre – Michiels, een proefsleuvenonderzoek uitgevoerd. In kader van dit onderzoek werden verspreid over het onderzoeksterrein, dat een totale oppervlakte had van 1250 m², twee parallelle oost-west georiënteerde proefsleuven aangelegd. In totaal werd een oppervlakte van ca. 170 m² onderzocht.

Het terrein was historisch verbonden met het naastgelegen 'Pachthof der Zeven Slapers'. Tijdens de late 18de eeuw werd het terrein gebruikt als boomgaard, en lag over een deel van het terrein een vijver. Tot voor kort was het in gebruik voor de witlofteelt.

Het proefsleuvenonderzoek leverde 9 sporen op, waarvan zeven kuilen, een muur en een opvullingslaag. Deze laatste is de opgevulde depressie van wat ooit de vijver van het pachthof was. De andere sporen gaven het bestaan van een locale, artisanale metaalproductie aan. Zo werd o.a. een oventje met metaalslakken teruggevonden.

Met uitzondering van de kuil S1.3, waarin een hoeveelheid slakken werd aangetroffen, leverden geen van de sporen archeologische vondsten op.

4. Aanbevelingen

Op basis van de resultaten van het proefsleuvenonderzoek wordt voor het onderzoeksgebied geen vervolgonderzoek geadviseerd. Deze aanbeveling dient louter ter advisering van het bevoegd gezag zijnde de afdeling Onroerend Erfgoed Vlaanderen van het Agentschap Ruimtelijke Ordening. Een definitieve beslissing tot het al of niet uitvoeren van een vervolgonderzoek ligt dan ook bij dit bevoegd gezag.

Het archeologische archief krijgt een definitieve bewaarplaats in het Erfgoedhuis van Kortenbergh. Meer informatie over de archeologie en de geschiedenis van de streek kan daar ook verkregen worden.

Erfgoedhuis Kortenbergh

Dorpsplein 16

3071 Erps-Kwerps

www.erfgoedhuis-kortenbergh.be

Toegangsuren : elke 2de donderdag van de maand tussen 18u en 20u

Bijlage 1:

Administratieve gegevens

Administratieve gegevens

Projectcode: KO-09-GO2

Opdrachtgever: Dhr. en Mevr. Lelièvre - Michiels
Groenstraat 7
3078 Everberg

Opdrachtgevende overheid: RO Vlaanderen, Entiteit Onroerend Erfgoed

Dossiernummer vergunning: 2009/321

Vergunninghouder: Elke Wesemael

Aard van het onderzoek: Prospectie met ingreep in de bodem

Begin vergunning: 04/11/ 2009

Einde vergunning: Einde der werken

Provincie: Vlaams-Brabant

Gemeente: Kortenberg

Deelgemeente: Meerbeek

Adres: Goedestraat

Kadastrale gegevens: Kadaster Kortenberg, 3^e afdeling, sectie B, perceelnummer 15b

Coördinaten: X: 166100, Y: 175375

Totale oppervlakte: 1250 m²

Te onderzoeken: 150 m²

Bodem: Aba, Adp

Archeologisch depot: Erfgoedhuis Kortenberg
Dorpsplein 16
3071 Erps-Kwerps

Bijlage 2:

Lijst met afkortingen

Kleur

Blauw	BL
Bruin	BR
Donker (kleur)	DO
Geel	GE
Gevlekt	VL
Grijs	GR
Groen	GRO
Leemkleurig	LE
Licht (kleur)	LI
Mergelkleur	ME
Oranje	OR
Paars	PA
Roest(kleurig)	ROE
Rood	RO
Wit	WI
Zwart	ZW

Samenstelling

Baksteen	Ba
Breuksteen	Bs
Grind	Gr
Hout	Ho
Houtskool	Hk
Kalk	Ka
Kalksteen	Ks
Kei	Kei
Kiezel	Kz
Klei	Kl
Leem	Le
Leisteen	Lei
Mergel	Me
Moederbodem	Moe
Mortel	Mo
Natuursteen	Ns
Dakpan	Dp
Silex	Si
Slak	Sl
Steenkool	Sk
Verbrand	Vb
Zand	Za
Zandsteen	Zs
Zavel	Zv
IJzeroxide	Fe
Fosfaat (groene band)	Ff
Mangaan	Mn

Hoeveelheid

Zeer weinig	zw
Weinig	w
Matig	m
Veel	v
Zeer veel	zv

Periodes

Bronstijd	BRONS
- Vroege Bronstijd	BRONSV
- Midden Bronstijd	BRONSM
- Late Bronstijd	BRONSL
IJzertijd	IJZ
- Vroege IJzertijd	IJZV
- Midden IJzertijd	IJZM
- Late IJzertijd	IJZL
Romeins	ROM
- Vroeg Romeins	ROMV
- Midden Romeins	ROMM
- Laat Romeins	ROML
Middeleeuwen	MID
- Vroege Middeleeuwen	MIDV
- Volle Middeleeuwen	MIDH
- Late Middeleeuwen	MIDL
- Post Middeleeuwen	MIDP

Materiaal categorie

Glas	GL
Keramik	AW
Metaal	MET
Mortel	MOR
Organisch	ORG
Pleisterwerk	PLW
Terracotta	TC
Steen	ST

Aardewerk

Dikwandig (ROM)	DIKW
Dikwandig amfoor (ROM)	DIKW-A
Dikwandig dolium (ROM)	DIKW-D
Dikwandig wrijfschaal (ROM)	DIKW-W
Gebronsd (ROM)	GEB
Geglazuurd (MID)	+ GL
Geverfd (ROM)	VERF
Gladwandig (ROM)	GLAD
Grijsbakkend (MID)	GRIJS
Handgevormd	HGV
Kurkwaar	KU
Roodbakkend (MID)	ROOD
Ruwwandig (ROM)	RUW
Steengoed (MID)	STG
Terra nigra (ROM)	TN
Terra rubra (ROM)	TR
Terra sigillata (ROM)	TS
Waaslands (ROM)	WGR
Waaslands rood (ROM)	WRD
Witbakkend (MID)	WIT

Bijlage 3:

Fotolijst KO-09-GO2

DSC-nummer	Soort opname	Spoornummer	Beschrijving	Genomen uit	Opmerkingen
8810	Overzicht		Stookoventje voor witlooftunnels	Z	
8811	Overzicht		Stookoventje voor witlooftunnels	Z	
8821	Overzicht	Sleuf 2		O / ZO	
8822	Overzicht	Sleuf 2		O / ZO	
8823	Overzicht	Sleuf 2		O	
8824	Overzicht	Sleuf 2		O	
8825	Overzicht	Sleuf 1		O / ZO	
8826	Overzicht	Sleuf 1		O / ZO	
8830	Detail	1.1	S1, Sleuf 1	ZW	
8831	Detail	1.2	S2, Sleuf 1	ZW	
8832	Detail	1.2	S2, Sleuf 1	ZW	
8833	Coupe	1.3	S3, Sleuf 1	NO	
8834	Coupe	1.3	S3, Sleuf 1	NO	
8835	Coupe	1.3	S3, Sleuf 1	NO	
8836	Coupe	1.3	S3, Sleuf 1	NO	
8837	Detail	2.4	S4, Sleuf 2	ZW	Foutief fotobordje (staat SL1 ipv SL2)
8838	Detail	2.4	S4, Sleuf 2	ZW	Foutief fotobordje (staat SL1 ipv SL2)
8839	Detail	2.4	S4, Sleuf 2	ZW	Foutief fotobordje (staat SL1 ipv SL2)
8840	Detail	2.5	S5, Sleuf 2	NO	Foutief fotobordje (staat SL1 ipv SL2)
8841	Detail	2.5	S5, Sleuf 2	NO	Foutief fotobordje (staat SL1 ipv SL2)
8842	Detail	2.5	S5, Sleuf 2	NO	Foutief fotobordje (staat SL1 ipv SL2)
8845	Detail	2.6	S6, Sleuf 2	ZO	
8846	Overzicht	Sleuf 1		NW	
8847	Overzicht	Sleuf 1		NW	
8848	Overzicht	Sleuf 1		NW	
8849	Detail	2.1	S1, Sleuf 2	W / NW	
8850	Detail	2.1	S1, Sleuf 2	W / NW	

Bijlage 4:

Sporenlijst KO-09-GO2

Spoornr	Werkput	Vlak	Soort	Beschrijving	Vorm	Kleur	Samenstelling	Oriëntatie	Datering	Relaties	Opmerking
1,1	1	1	Kuil	Helpt van vermoedelijke cirkelvormige kuil (kuil, metaal).		LIGR + LE + RO	Le + VbLE en Hk	/	Verm. MIDH		
1.2	1	1	Kuil	Sterk gevlekte kuil met veel Hk en slakken.	Onregelmatig	DOGR + DOBR	Le + Hk (v), Sl en VbLe	/	Verm. MIDH		
1.3	1	1	Kuil	Kuil, metaalbewerking, DoBr sterk gevlekt.	Afgerond vierkant of rechthoek	DOBR + VL LE + LIBR	Vble (v), Hk (v) en Sl (v)	N-Z	Verm. MIDH		
2.1	2	1	Kuil	Langwerpige kuil.	Langwerpig	VL GR + LE	Le	NW-ZO			Fotolabel = juist.
2.2	2	1	Muur	Baksteen + kalkmortel muurtje. Oever van poel of vijver? Muur loopt parallel aan NW gevel van schuur.	Langwerpig	/	Ba + KaMo	NO-ZW			Fotolabel = fout, staat SL1.
2.3	2	1	Opvullingslaag	Vulling vijver/poel, nog zichtbaar als depressie achter de hoeve.		DOBR egaal	Le + AW(NT) + Fr Ba + Me + Kei				Fotolabel = fout, staat SL1.
2.4	2	1	Kuil		Helpt afgerond vierkant	DOBR + VL LE	Le + Hk + Ba	N-Z			Alleen fotos zonder bordje!
2.5	2	1	Kuil		Ovaal	VL DOBR + LE	Le + Hk	NO-ZW		Idem aan 2.4	Fotolabel = fout, staat SL1.
2.6	2	1	Kuil	Plantkuil, boomgaard. Recent: start uit de bouwvoor.	Vierkant	DOBR egaal	Le + Ba en KaMo	Als hoeve	Recent		Alleen fotos zonder bordje!

Bijlage 5:

Vondstenlijst KO-09-GO2

Vondstnummer	Sleuf	Vlak	Spoor	Mat	Beschrijving	Aantal	Begin	Einde	Opmerkingen
1	1	1	1.3	MET	SL	16			
2	1	1	1.3	MET	SL	7			

Bijlage 6:

Overzichtsplan KO-09-GO2

